

МОНГОЛ УЛС
ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН
ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗАХИРАМЖ

2023 оны 02 сарын 01 өдөр

Дугаар A/66

Алтай хот

Г Журам шинэчлэн батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1 дэх хэсэг, Засгийн газрын 2022 оны 08 дугаар тогтоол, Засаг даргын Удирдлагын зөвлөлийн 2023 оны 04 дүгээр хурлын шийдвэрийг тус тус үндэслэн ЗАХИРАМЖЛАХ нь:

1."Аймгийн аварга малчин, аймгийн хошой аварга малчин шалгаруулах журам"-ыг нэгдүгээр, "Аймгийн аварга фермер шалгаруулах журам"-ыг хоёрдугаар, "Аймгийн аварга саальчин шалгаруулах журам"-ыг гуравдугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2.Аймгийн аварга малчин, аймгийн хошой аварга малчин, аймгийн аварга фермер, аймгийн аварга саальчинг шагнахад шаардагдах хөрөнгийг жил бүр орон нутгийн төсөвт тусган батлуулж, санхүүжүүлэхийг аймгийн Засаг даргын Тамгын газар (Ш.Эрдэнэбат)-т даалгасугай.

3.Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг малын чанар, ашиг шимиин үзүүлэлт, тэдний нийгэмд үзүүлж байгаа хувь нэмэр, бэлчээр ашиглалт зэрэг шалгуур үзүүлэлтээр хөдөлмөрийг нь үнэлж, эрэмбэлэн аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагад хугацаанд нь ирүүлж байхыг сумдын Засаг дарга нарт үүрэг болгосугай.

4.Сумдаас ирсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн ажлын үзүүлэлтийг журмын дагуу эрэмбэлэн Засаг даргын Удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж ажиллахыг Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар (Т.Сүхбаатар)-т үүрэг болгосугай.

5.Энэ захирамж гарсантай холбогдуулан аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/625 дугаар зархирамжийг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ЗАСАГ ДАРГА

О.АМГАЛАНБААТАР

Аймгийн Засаг даргын 20³ оны 02 дугаар сарын 07-ны өдрийн 11-дугаар захирамжийн нэгдүгээр хавсралт

Аймгийн хошой аварга малчин, аварга малчин⁰⁰⁴³
саальчин, фермерч шалгаруулах журам

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн чанар, ашиг шимиийг нэмэгдүүлэх, малmallagaаны уламжлалт аргыг өвлүүлэх, малчид, тариаланчдын нийгэмд оруулж байгаа хувь нэмэр, хедэлмэрийг үнэлж урамшуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино

1.2. "Аймгийн аварга малчин, аймгийн хошой аварга малчин" цол олгох асуудлыг аймгийн хэдээ аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагын саналыг үндэслэн аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.

1.3. Журмын шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг хангасан малчдын сүулийн 3 жилийн ажлын үзүүлэлтийг нь үндэслэн аймгийн аварга малчнаар шалгаруулж, аймгийн хошой аварга малчнаар тухайн онд шалгарсан нийт аварга малчдын 10 хүртэлх хувийг шалгаруулна.

1.4. Аймгийн хошой аварга малчин болсон хүнийг улсын аварга малчнаар тодорхойлно.

Хоёр. Шагналд тодорхойлоход тавигдах шаардлага

2.1. Аймгийн аварга малчин, аймгийн хошой аварга малчинд тодорхойлогдож байгаа малчин дараах гол шаардлагыг хангасан байна.

2.1.1 Аймаг, орон нутгаас барьж буй бодлоготой уялдуулан нутгийн үүлдээр, омгийн малыг өсгөн үржүүлж, малаа жил дараалан төлөөр нь өсгөж, бодод шилжүүлснээр 150 толгойгоос доошгүй малтай, малын хорогдол гаргаалгүй байх.

2.1.2 "Малын эзэн, үйлдвэрийн эзэн" төслийн мал аж ахуйн гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүн боловсруулах үйлдвэрт хөрөнгө оруулалт хийж, үр ашиг хүртдэг байх.

2.1.3 Нэг малаас авч байгаа ашиг шим нь тухайн орон нутагт үржүүлж байгаа үүлдээр, омгийн малын ашиг шимиийн дундаж үзүүлэлтээс дээгүүр байх.

2.1.4 Бэлчээрийн даацаа малын тоог тохируулан сумын бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөний дагуу ашиглаж хэвшсэн байх

2.1.5 Худаг, уст цэг шинээр гаргаж сэргээн засварласан, булаг шандны эхийг хамгаалсан, ногоон тэжээлийн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлсэн байх.

2.1.6 Цөөн малтай, малmallagaаны сонирхолтой 2-оос доошгүй малчин өрхийг бүрт нь 50-аас доошгүй толгой малаар малжуулж, ажлын байр бий болгосон байх.

2.2. Аймгийн аварга малчин, аймгийн хошой аварга малчинд тодорхойлогдож байгаа малчин дараах нийтлэг шаардлагыг хангасан байна.

2.2.1 Мал сүргээ жилийн 4 улиралд уламжлалт аргаар өөрөө малладаг, малmallagaаны туршлагаа залуу малчдад зааж сургаж 2-оос доошгүй шавь малчинтай болсон байх.

2.2.2 Сүргийн зохистой бүтцийг бүрдүүлж, бод малд хээлтэгч 30, бог малд хээлтэгч 45 хувиас доошгүй байх.

2.2.3 Оны эхний хээлтэгч тутмаас 100-аас дээш хувиар төл бойжуулсан байх;

2.2.4 Жилд мал сүргийнхээ 15 хувиас багагүй малыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах болон үржилд худалдсан байх.

2.2.5 Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироо бол малд 60-аас илүүгүй байх.

2.2.6 Мал сүргээ эрүүл байлгах, урьдчилан сэргийлэх үзлэг арга хэмжээнд тухай бүрт нь оролцдог байх;

2.2.7 Хонин толгойд шилжүүлснээр нэг малд 3 кг-аас доошгүй өвстэй тэнцэхүйц хадлан, тэжээл бэлтгэсэн байх;

2.2.8 Бэлчээрийн хенеэлт хортон мэрэгчтэй тэмцэх, отор нүүдэл хийх, сэлгэн өнжээх зэргээр бэлчээр хамгаалах арга хэмжээ авдаг байх;

2.2.9 Өөрийн эзэмшлийн өвөлжөө, хаваржаагаа үлгэр жишээ тохижуулсан байх;

2.2.10 Татварын тухай хуулийн дагуу татвар хураамжийг тогтмол телсэн байх.

2.2.11 Малчин ерхийн гишүүд нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалд бүрэн хамрагдаж шимтгэл телсэн байх;

2.2.12 Нийт мал сүргийнхээ 15-аас доошгүй хувийг малын индексжуулсан даатгалд хамруулсан байх;

2.2.13 Гэмт хэрэг, зерчлийн холбогдолгүй байх;

Гурав. Тодорхойлох, шалгаруулах

3.1. Аймгийн аварга малчинд тодорхойлохдоо багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын шийдвэрийг үндэслэн сумын аварга малчин болсноос хойш 3-аас доошгүй жил тогтвортой амжилт гаргаж, журмын гол болон нийтлэг шалгуур үзүүлэлтийг хангасан малчдыг ажлын үзүүлэлтээр нь эрэмбэлэн сумын Засаг даргын Удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн аймагт уламжилахаар шийдвэрлэнэ.

3.2. Аймгийн хошой аварга малчинд тодорхойлохдоо багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын шийдвэрийг үндэслэн аймгийн аварга малчин болсноос хойш 2-оос доошгүй жил тогтвортой амжилт гаргаж, журмын гол болон нийтлэг шалгуур үзүүлэлтийг хангасан малчдыг ажлын үзүүлэлтээр нь эрэмбэлэн сумын Засаг даргын Удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн аймагт уламжилахаар шийдвэрлэнэ.

3.3. Сум бүр журмын гол шалгуур үзүүлэлтийг хамгийн өндөр оноогоор хангасан 1 малчинг аймгийн хошой аварга малчнаар, нийт багийн тооноос хэтрэхгүй малчинг аймгийн аварга малчнаар шалгаруулахаар тодорхойлж, багийн иргэдийн Нийтийн Хурлаар хэлэлцүүлсэн шийдвэр, сумын Засаг даргын тодорхойлт, хүснэгтийн хамт аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагад тухайн оны 01 сарын 10-н өдрийн дотор хургуулнэ.

3.4. Аймгийн аварга малчин, аймгийн хошой аварга малчнаар тодорхойлохдоо дараах материалыг бүрдүүлж ирүүлнэ.

3.4.1 Аймгийн аварга малчны /эхнэр, нөхөр/ анкет (журмын нэгдүгээр хавсралт)

3.4.2 Аймгийн хошой аварга малчны /эхнэр, нөхөр/ анкет (журмын хоёрдугаар хавсралт)

3.4.3 Малчны ажил байдлын тодорхойлолт;

3.4.4 Аймгийн аварга малчны ажлын үзүүлэлт (журмын гуравдугаар хавсралт)

3.4.5 Аймгийн хошой аварга малчны ажлын үзүүлэлт (журмын дөрөвдүгээр хавсралт)

3.4.6 Иргэний үнэмлэхийн хуулбар /эхнэр, нөхөр/;

- 3.4.7.Малын А дансны хуулга сүүлийн 3 жилээр;
- 3.4.8.Сумын аварга малчны үнэмлэхийн хуулбар;
- 3.4.9.Аймгийн аварга малчны үнэмлэхийн хуулбар /хошой аварга малчинд хамаарна/
- 3.4.10.Малын тоо толгойн албан татвар төлсөн тухай цахим павлагаа;
- 3.4.11.Малчны нийгмийн даатгал төлсөн тухай цахим лавлагаа;
- 3.4.12.Малчны эрүүл мэндийн даатгал төлсөн тухай цахим лавлагаа;
- 3.4.13.Малын индексжүүлсэн даатгалын гэрээний хуулбар, мөнгө төлсөн баримт;
- 3.4.14.Малчин үржлийн малдаа үзлэг анпилалт хийлгэсэн тухай сумын Хөдөө аж ахуйн тасгийн тодорхойлолт;
- 3.4.15.Малчин малаа мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд бүрэх хамруулсан тухай сумын Мал эмнэлгийн тасгийн тодорхойлолт;
- 3.4.16.Багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын тэмдэглэл;
- 3.4.17.Сумын Засаг даргын албан хүсэлт;
- 3.4.18.Сумын Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэр
- 3.4.19.Малын тоо толгойн албан татвар тогтоосон тухай сумын Иргэдийн Төлөөлөгчийн Хурлын тогтоолын хуулбар.
- 3.5.Журмын 3.3-т заасан шалгуур үзүүлэлтийн нотлох баримт, баталгаажуулалтыг хурамчаар үйлдэхийг хориглоно.
- 3.6.Аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага сумдаас ирсэн малчдын материалыг нэг бүрчлэн хянаж, энэхүү журамд тавигдсан шаардлага шалгуур үзүүлэлтийг хангасан малчдын материалыг ажлын үзүүлэлтээр эрэмбэлэн аймгийн Засаг даргын удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлнэ.
- 3.7.Тэмээ, үхэр сүргээ тогтвортой ёсгеж, ашиг шимийг нэмэгдүүлэх болзолын шалгуурыг хангасан 10 хүртэлх малчинг аймгийн аварга малчнаар шагнана.
- Дөрөв. Шагнал олгох
- 4.1.Аймгийн аварга малчин тус бүрийг 600.0 /зургаан зуу/ мянга хүртэлх төгрөгөөр шагнах бөгөөд энэ дүнд цолны үнэмлэх, энгэрийн тэмдэг, тууз, бэлэг дурсгал зэрэг дагалдах зүйл багтсан байна.
- 4.2.Аймгийн хошой аварга малчин тус бүрийг 1000.0 /нэг сая/ хүртэлх төгрөгөөр шагнах бөгөөд энэ дүнд цолны үнэмлэх, энгэрийн тэмдэг, тууз, бэлэг дурсгал зэрэг дагалдах зүйл багтсан байна.
- 4.3.Аймгийн аварга, аймгийн хошой аварга цолоор шагнагдсан малчны эхнэрт энгэрийн тэмдэг, тууз, цолны үнэмлэх олгоно.
- 4.4.Аймгийн хошой аваргын үнэмлэхтэй малчин нь дараах эрхийг здэлнэ.
- 4.4.1.Аймаг сумын түвшинд эрүүл мэндийн үйлчилгээг очир дараалал харгалзахгүй авах.
- 4.4.2.Ардын дуу бүжгийн Алтай чуулгаас зохион байгуулж буй үзвэр үйлчилгээг үнэ төлбергүй үзэх.
- 4.4.3.Аймгийн орон нутаг судлах музейг үнэ төлberгүй үзэх.
- 4.5. Шагналыг билгийн тооплын хаврын тэргүүн сарын шинийн нэгний ёмне гардуулна.

"Аймгийн аварга малчин шалгаруулах
журам"-ын ... дүгээр хавсралт

**"АЙМГИЙН АВАРГА МАЛЧИН"-ААР ТОДОРХОЙЛОГДОЖ
БҮЙ МАЛЧНЫ ТОВЧ АНКЕТ**

ДЛ-10042

Цээж зураг /6x4/-ийн
Хэмжээтэй

..... он сар өдөр

1	Сум, багийн нэр
2	Ургийн овог
3	Эцгийн / эх/ - нэр
4	Нэр
5	Төрсөн он , нас, хүйс
6	Боловсрол
7	Ам булийн тоо тэдний эрхэлж байгаа ажил
8	Улсад ажилласан нийт хугацаа, хийж байсан ажил
9	Үүнээс: Малчнаар ажилласан хугацаа
10	Төр, засгаас авсан шагнал, огноо "үнэмлэхийн" дугаар
11	Сумын сайн малчнаар шалгарсан он, үнэмлэхийн дугаар

"Аймгийн аварга малчин шалгаруулах
журам"-ын 5 дугаар хавсралт

"АЙМГИЙН АВАРГА МАЛЧИН"-ААР ТОДОРХОЙЛЖ БАЙГАА
СҮМҮН МАЛЧИН -НЫ АЖЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

.... он сар өдөр

Үзүүлэлт	Малын төрөл	Онууд		
		... он	... он	... он
Нэг. Малын төрөл, тоо				
Малын үүлдээр омог				
1. Оны эхний мал /бодод шилжүүлснээр/	Бүгд			
Оны эхний малын төрөл	Бүгд			
Үүнээс:	Тэмээ Адуу Үхэр Хонь Ямаа			
2. Хээлтэгч	Бүгд Ингэ Гүү			
Үүнээс:	Үнээ Эм хонь Эм ямаа			
Хээлтүүлэгч	Бүгд Буур Азрага			
Үүнээс:	Бух Хүц Ухна			
3. Бойжуулсан төл	Бүгд Ботго Унага			
Үүнээс:	Тугал Хурга Ишиг			
4. Зах зээлд борлуулсан мал	Бүгд Тэмээ Адуу Үхэр Хонь Ямаа			
Үүнээс:				
5. Үржилд худалдсан мал	Бүгд Тэмээ Адуу Үхэр Хонь Ямаа			
Үүнээс:				
6. Малжуулахад өгсөн мал	Бүгд Тэмээ Адуу			
Үүнээс:				

	Үхэр Хонь Ямаа Бүгд Тэмээ Адуу Үхэр Хонь Ямаа	<i>ТЭМЭЭ АДУУ ҮХЭР ХОНЬ ЯМАА</i>
7 Зүй бусаар хорогдсон мал	Үүнээс:	
8. Өөрийн хэрэгцээнд хэрэглэсэн мал	Үүнээс:	
9. Оны эцэст тоологдсон мал	Үүнээс:	
10. Оны эцэст байгаа хээлтэгч	Үүнээс:	
11. Хээлтуүлэгчийн тохироо	Хоёр. Ашиг шим ашиглалтын байдал	
12. Оны эхний нэг малаас үйлдвэрлэсэн мах /кг /	Бүгд	
	Үүнээс:	
13. Нэг малаас авсан ашиг шим /ноос, ноолуур, сүү/	Тэмээний ноос /кг/ Хонины ноос/кг/ Ямааны ноолуур /кг/	
14. Нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт	Тэмээний ноос /кг/ Хонины ноос /кг/ Ямааны ноолуур /кг/ Мах үйлдвэрлэл /кг/ Сүү /литр/	
15. Мал сүргээ эрүүлжүүлэх урьдчилан сергийлэх арга хэмжээнд хамруулсан байдал	Арга хэмжээний төрөл	

	Өвс			
16. Өөрийн хэрэгцээнд бэлтгэсэн өвс, тэжээл /тн/	Тэжээл Ногоон тэжээл үйлдвэрлэлт /хашиж хамгаалсан талбай/			
17. Өөрийн зээмшлийн өвөлжее, хаваржаа худаг, булаг шанд	Өвөлжее Хаваржаа Худаг Булаг шандны эх хамгаалсан эсэх			
18. Татвар төлөлт	Төгрөгөөр			
19. Эрүүл мэндийн даатгал	Өрхийн хүн бүр			
20. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	Өрхийн хүн бүр			
21. Малын даатгал	Даатгуулсан малын тоо Талсөн хураамж			

Тайлбар: Дээрх үзүүлэлтүүдийг улсын тооллого, бусад холбогдох материалыг үндэслэн баталгаажуулна.

ХЯНАСАН:
ЗАСАГ ДАРГА / /

ҮЗҮҮЛЭЛТ ГАРГАСАН:
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАСГИЙН
МЭРГЭЖИЛТЭН / /

Аймгийн хошой аварга малчин шалгаруулах
журам"-ын дугаар хавсралт

"АЙМГИЙН ХОШОЙ АВАРГА МАЛЧИН"-ААР
ТОДОРХОЙЛОГДОЖ БУЙ МАЛЧНЫ ТОВЧ АНКЕТ

Цээж зураг /6x4/-ийн
Хэмжээтэй

..... он сар өдөр

1	Сум, багийн нэр	
2	Ургийн овог	
3	Эцгийн / эх/ - нэр	
4	Нэр	
5	Төрсөн он , нас, хүйс	:
6	Боловсрол	
7	Ам булийн тоо тэдний эрхэлж байгаа ажил	
8	Улсад ажилласан нийт хугацаа, хийж байсан ажил	
9	Үүнээс: Малчнаар ажилласан хугацаа	
10	Тер, засгаас авсан шагнал, огноо "үнэмлэхийн" дугаар	
11	Сумын сайн малчнаар шалгарсан он, үнэмлэхийн дугаар	
12	Аймгийн аварга малчнаар шалгарсан он, үнэмлэхийн дугаар	

	Үхэр		
6. Малжуулахад өгсөн мал	Хонь		
	Ямаа		
	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
Үүнээс:	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
7. Зүй бусаар хорогдсон мал	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
Үүнээс:	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
8.Өөрийн хэрэгцээнд хэрэглэсэн мал	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
Үүнээс:	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
9.Оны эцэст тоологдсон мал	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
Үүнээс:	Бүгд		
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
10.Оны эцэст байгаа хээлтэгч	Бүгд		
	Ингэ		
	Гүү		
	Үнээ		
	Эм хонь		
	Эм ямаа		
Үүнээс:	Буур		
	Азарга		
	Бух		
	Хуц		
	Ухна		
11. Хээлтүүлэгчийн тохироо	Хоёр. Ашиг шим ашиглалтын байдал		
12.Оны эхний нэг малаас үйлдвэрлэсэн маx /кг /	Бүгд		
Үүнээс:	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		

13. Нэг малаас авсан ашиг шим /ноос, ноолуур, сүү/	Тэмээний ноос /кг/	100
	Хонины ноос/кг/	100
	Ямааны ноолуур/кг/	100
14. Нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт	Тэмээний ноос /кг/	100
	Хонины ноос /кг/	100
	Ямааны ноолуур /кг/	100
	Мах үйлдвэрлэл /кг/	100
15. Мал сүргээ зруулжкуүлэх урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулсан байдал	Сүү /литр/	
	Арга хэмжээний тарел	
16. Өөрийн хэрэгцээнд бэлтгэсэн өвс, тэжээл /тн/	Өвс	
	Тэжээл	
	Ногоон тэжээл үйлдвэрлэлт /хашиж хамгаалсан талбай/	
	Өвөлжээ	
17. Өөрийн эзэмшлийн өвөлжее, хаваржаа худаг, булаг шанд	Хаваржаа	
	Худаг	
	Булаг шандны эх хамгаалсан эсэх	
	Төгрөгөөр	
18. Татвар төлөлт	Өрхийн хүн бүр	
19. Эрүүл мэндийн даатгал	Өрхийн хүн бүр	
20. Нийгмийн даатгалын шимтгэл	Даатгуулсан малын тоо	
21. Малын даатгал	Төлсөн хураамж	

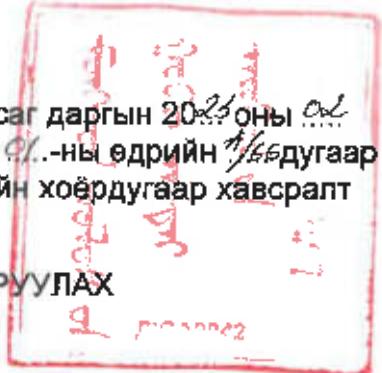
Тайлбар: Дээрх үзүүлэлтүүдийг улсын тооллого, бусад холбогдох материалыг үндэслэн баталгаажуулна.

ХЯНАСАН:
ЗАСАГ ДАРГА / /

ҮЗҮҮЛЭЛТ ГАРГАСАН:
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАСГИЙН
МЭРГЭЖИЛТЭН / /

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 08
дугаар сарын 01.-ны өдрийн 16-бэдугаар
захирамжийн хоёрдугаар хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА ФЕРМЕР ШАЛГАРУУЛАХ
ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.Өндөр ашиг шимт мал, амьтан өсгөн үржүүлж, зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, хүн амын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэх болон нийгэмд хувь нэмэр оруулж байгаа эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчдийг урамшуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад энэхүү журмын зорилго оршино.

2.Энэхүү журмын шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг хангасан аж ахуй эрхлэгчдийг сүүлийн 3 жилийн ажлын үзүүлэлтийг нь үндэслэн 1 фермерийг "Аймгийн аварга фермер"-ээр шалгаруулна.

3."Аймгийн аварга фермер" шалгаруулан шагнах асуудлыг аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагын саналыг үндэслэн аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.

Хоёр. Шагналд тодорхойлоход тавигдах шаардлага:

Аймгийн аварга фермерээр тодорхойлогдож байгаа эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгч нь дараах нийтлэг шаардлага хангасан байна.

2.1.Өндөр ашиг шимиийн чиглэлээр дагнан төрөлжсөн нэг үүлдрийн мал, амьтныг сонгон үржүүлж, гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нь жил дараалан өссөн байх;

2.1.1.Сүүний чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхэлж байгаа иргэн 15, аж ахуйн нэгж 30-аас доошгүй шилмэл болон нэгдүгээр ангийн үнээтэй, зохиомол аргаар хээлтүүлэг хийдэг, нэг үнээнээс жилд дунджаар 2100-гаас доошгүй литр сүү саасан, сүүний үйлдвэрлэл нь жил дараалан өссөн байх;

2.1.2.Махны чиглэлийн үхрийн аж ахуй эрхэлж байгаа иргэн 40, аж ахуйн нэгж 80-аас доошгүй үнээтэй, оны эхний нэг үхрээс 50 кг-аас доошгүй мах үйлдвэрлэж, үйлдвэрлэсэн махны хэмжээ жил дараалан өссөн байх;

2.1.3.Махны чиглэлийн хонь үржүүлж байгаа иргэн 150, аж ахуйн нэгж 300-аас доошгүй эм хоньтой, оны эхэнд байсан нэг хониноос 7.5 кг-аас доошгүй мах үйлдвэрлэж, үйлдвэрлэсэн махны хэмжээ жил дараалан өссөн байх;

2.1.4.Гахайн аж ахуй эрхэлж байгаа иргэн 8, аж ахуйн нэгж 20-оос доошгүй үндсэн мэгжтэй, мэгж бүрээс жилд 15-аас доошгүй торой бойжуулж, эхний жилд 2.0 тонноос доошгүй мах үйлдвэрлэсэн, мах үйлдвэрлэл нь жил дараалан өссөн байх;

2.1.5.Өндөглөгч шувуу үржүүлж байгаа врх, аж ахуйн нэгж нь оны эхэнд 1000-аас доошгүй өндөглөгчтэй, нэг өндөглөгчөөс жилд 250-аас доошгүй өндөг үйлдвэрлэсэн байх;

2.2.Тухайн үүлдрийн мал, амьтны арчилгаа маллагааны технологи, эрүүл ахуйн шаардлагыг бүрэн хангасан зориулалтын байр, тоног төхөөрөмж, худагтай байх;

2.3.Үржилд ашиглаж байгаа цөм сүргийн мал нь бүртгэл мэдээллийн санд хамрагдсан байна.

2.4. Мал сүргээ эрүүл байлгах, урьдчилан сэргийлэх үзлэг арга хэмжээнд өөрийн санаачилгаар оролцдог байх;

2.5. Иргэн аж ахуйн нэгж, байгууллагатай гэрээ байгуулан бүтээгдэхүүнээз зах зээлд борлуулдаг байх;

2.6. Уржлийн алба болон аж ахуй эрхлэгчийн захиалгаар сүүний үхрийн аж ахуй эрхлэгч иргэн жилд 2, аж ахуйн нэгж жилд 4, махны үхэр, хонь, гахайн аж ахуй эрхлэгч иргэн жилд 4, аж ахуйн нэгж 8-аас доошгүй ~~уржлийн мал~~, гахай бойжуулж, худалдсан байх;

2.7. Сүүний чиглэлийн үхрийн болон махны чиглалийн аж ахуй эрхлэгч иргэн 5-аас доошгүй га, аж ахуйн нэгж 20-оос доошгүй га газар хашиж хамгаалан олон наст тариалан таримал бэлчээр бий болгох, даршны ургамал тариалах зэргээр газрыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулах;

2.8. Тэжээл бэлтгэх тоног төхөөрөмжтэй, өөрийн хэрэгцээт тэжээлийн 20-иос доошгүй хувийг бэлтгэдэг байх;

2.9. Ажлын байр 2-оос доошгүйг бий болгосон байх;

2.10. Татварын тухай хуулийн дагуу татвар хураамжийг тогтмол төлсөн байх.

2.11. Малчин өрхийн гишүүд нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалд бүрэн хамрагдаж шимтгэл төлсөн байх;

2.12. Мал сүргээ индексжуулсэн даатгалд хамруулсан байх;

2.13. Гэмт хэрэг, зөрчлийн холбогдолгүй байх;

Гурав. Тодорхойлох. Шалгаруулах

3.1. Сумын аварга фермер болсноос хойш 3-аас доошгүй жил тогтвортой амжилт гаргаж, журмын шалгуур үзүүлэлтийг хангасан 1 хүрталх фермерийг тухайн сумын Засаг даргын Тамгын газраас аймгийн аварга фермерээр шалгаруулахаар тодорхойлж, багийн иргэдийн Нийтийн Хурлаар хэлэлцүүлсэн шийдвэр, сумын Засаг даргын тодорхойлолт, хүсэлтийн хамт аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагад хүргүүлнэ.

3.2. Аймгийн аварга фермерээр шалгаруулахаар тодорхойлохдоо дараах бичиг баримт бүрдүүлсэн байна.

а. Фермерийн анкет; (энэхүү журмын нагдүгээр хавсралтын дагуу)

б. Ажлын үзүүлэлтүүд; (энэхүү журмын хоёроос дөрөвдүгээр хавсралтын дагуу)

в. Фермерийн ажил байдлын тодорхойлолт;

г. Багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын тогтоол, тэмдэглэл;

д. Сумын Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэр;

е. Холбогдох байгууллага, хумүүсийн гаргасан баталгаа;

ё. Фермерийн ажлыг газар дээр нь шалгасан сумын Засаг даргын Тамгын газрын дүгнэлт; (фото зураг, видео бичлэгийн хамт)

3.3. Тодорхойлолтод энэ журмын 2-т заасан шалгуур үзүүлэлтийг дараах байгууллага, албан тушаалтан баталгаажуулж, баримтаар нотолсон байна.

а. Багийн Засаг дарга 2.7, 2.8, 2.9-д заасан үзүүлэлт;

б. Сумын Засаг даргын Тамгын газар 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9-т заасан үзүүлэлт;

в. Сумын татвар, нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нар 2.10, 2.11-д заасан үзүүлэлт;

г. Тухайн даатгалын байгууллага 2.12-д заасан үзүүлэлт;

д. Цагдаагийн хэсгийн төлөөлөгч 2.13 (тодорхойлолт)-д заасан үзүүлэлт;

3.4. Журмын 3.3-т заасан шалгуур үзүүлэлтийн нотлох баримт, баталгаажуулалтыг хуурамчаар үйлдэхийг хориглоно.

3.5. Сумын Засаг даргын Тамгын газар нь энэ журмын шалгуур үзүүлэлтийг хангасан 1 хүртэлх фермерийн материалыг жил бүрийн 01 дүгээр сарын 10-ны дотор аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагад ирүүлсэн байна.

3.6. Аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага сумдаас ирсэн фермерүүдийн материалыг нэг бүрчлэн хянаж, энэхүү журамд тавигдсан шаардлага шалгуур үзүүлэлтийг хангасан фермерүүдийн материалыг ажлын үзүүлэлтээр эрэмбэлэн 14 хоногт багтаан Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

Дөрөв. Шагнал олгох

4.1. Аймгийн аварга фермерийг 1000,0 (нэг сая) төгрөгөөр шагнах бөгөөд энэ дунд цолны үнэмлэх, тууз, энгэрийн тэмдэг, бэлэг дурсгал зэрэг дагалдах зүйл багтсан байна.

4.2. Аймгийн аварга цолоор шагнагдсан фермерийн эхнэрт цолны үнэмлэх, энгэрийн тэмдэг олгоно.

4.3. Шагналыг билгийн тооллын хаврын тэргүүн сарын шинийн нэгний өмнө гардуулна.

"Аймгийн аварга фермер шалгаруулах
журам"-ын дүгээр хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА ФЕРМЕРЭЭР ТОДОРХОЙЛЖ
БАЙГАА ФЕРМЕРИЙН ТОВЧ АНКЕТ

Цээж зураг /6x4/-ийн
хэмжээ

.... он сар өдөр

1.	Сум. Багийн нэр	
2.	Ургийн овог	
3.	Эцэг /эх/-ийн нэр	
4.	Нэр	
5.	Төрсөн он, нас, хүйс	
6.	Боловсрол	
7.	Ам булийн гишүүдийн тоо	
8.	Улсад ажилласан жил	
9.	Үүнээс: малчнаар ажилласан жил	
10.	Тэр, засгаас авсан шагнал, огноо	
11.	Сумын аварга фермерээр шалгарсан он, үнэмлэхийн дугаар	

"Аймгийн аварга фермер шалгаруулах
журам"-ын дугаар хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА ФЕРМЕРЭЭР ТОДОРХОЙЛЖ БАЙГАА
СҮМҮН СААЛИЙН ҮХРИЙН АЖ АХУЙ ЭРХЛЭГЧ
-НЫ АЖЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

..... оны сарын өдөр

Эрчимжсэн аж ахуй эрхлэгчийн ажлын үзүүлэлт		Онууд		
		... он	... он	... он
1. Үргүүлж байгаа үхрийн үүлдэр				
2. Оны эхэнд байгаа нийт үхэр (тоо)				
Үүнээс: а/ үнээс (тоо)				
б/ бойжуулсан тугал (тоо)				
3. Үржилд худалдсан үхрийн тоо				
Үүнээс: а/ өсвөр хээлтүүлэгч				
б/ өсвөр хээлтэгч				
4. Зохиомлоор хээлтүүлсэн үнээний тоо				
5. Оны эцэст тоологдсон нийт үхэр (тоо)				
Үүнээс: Үнээний тоо				
Үйлдвэрлэсэн нийт сүү (тонн)				
6. Саалийн 305 хоногт нэг үнээнээс саасан сүү (литр)				
7. Бүртгэлд авч баталгаажуулсан цөм сургийн малын тоо				
8. Жилд шаардагдах	тэжээлийн нийт хэмжээ (тонн)			
Үүнээс: Өөрийн хүчээр бэлтгэсэн	Тэжээл (тонн)			
	Дарш (тонн)			
	Өвс (тонн)			
9. Хашиж хамгаалсан талбайн хэмжээ (га)				
10. Нэг үхэрт зарцуулсан тэжээлийн хэмжээ (тэжээлийн нэгж)				
11. Үхрийн байрны багтаамж м2				
12. Ашиглаж байгаа худгийн хүчин чадал литр/сек				
13. Бий болгосон ажлын байрны тоо				
14. Татвар төлөлт /Мян.төг/				
15. Эрүүл мэндийн даатгал /Өрхийн хүн бүр/				
16. Нийгмийн даатгал /Өрхийн хүн бүр/				
17. Малын даатгал / Даатгуулсан малын тоо, төлсөн хураамж/				

ХЯНАСАН: СҮМҮН ЗАСАГ ДАРГА

ҮЗҮҮЛЭЛТ ГАРГАСАН:

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАСГИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН

Аймгийн аварга фермер шалгаруулах
журам"-ын дугаар хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА ФЕРМЕРЭЭР ТОДОРХОЙЛЖ БАЙГАА
СҮМЫН МАХНЫ УХЭР (ХОНИНЫ)-ИЙН АЖ АХУЙ
ЭРХЛЭГЧИЙН АЖЛЫН УЗҮҮЛЭЛТ

10100042

ОНЫ САРЫН ЕДЕР

Эрчимжээн аж ахуй эрхлэгчийн ажлын үзүүлэлт	Онууд		
	... ОН	... ОН	... ОН
1. Үржүүлж байгаа үхэр /хонь/-ийн үүлдээр			
2. Оны эхэнд байгаа нийт үхэр /хонь/-ийн тоо Үүнээс: а/ хэлтэгч /тоо/ б/ хэлтүүлэгч /тоо/ в/ бойжуулсан төл /тоо/			
3. Үржилд худалдсан нийт үхэр /хонь/-ийн тоо Үүнээс: а/ өсвөр хэлтүүлэгч б/ өсвөр хэлтэгч			
4. Зохиомпоор хэлтүүлсэн малын тоо			
5. Оны эцэст тоологдсон нийт мал Үүнээс: а/ хэлтэгч /тоо/ б/ хэлтүүлэгч /тоо/			
6. Үйлдвэрлэсэн нийт мах /тонн/			
7. Оны эхний нэг малаас үйлдвэрлэсэн мах /кг/			
8. Зах зээлд борлуулсан нэг үхэр /хонь/-ийн амьдын жингийн дундаж /кг/			
9. Бүртгэлд авч баталгажуулсан цөм сургийн тоо			
10. Жилд шаардагдах тэжээлийн нийт хэмжээ /тонн/			
Үүнээс: Өврийн хүчээр Тэжээл /тонн/			
Бэлтгэсэн Өвс /тонн/			
11. Хашиж хамгаалсан талбайн хэмжээ (га)			
12. Нэг үхэрт зарцуулсан тэжээлийн хэмжээ (тэжээлийн нэтиж)			
13. Үхрийн бэйрны багтаамж м2			
14. Ашиглаж байгаа худгийн хучин чадал литр/сек			
15. Бий болгосон ажлын байрны тоо			
16. Татвар төлөлт /мян.төг/			
17. Эруул мэндийн даатгал /Өрхийн гишүүн бүр/			
18. Нийгмийн даатгал /Өрхийн гишүүн бүр/			
19. Малын даатгал / Даатгуулсан малын тоо, тэлсен хураамж/			

ХЯНАСАН:

СҮМЫН ЗАСАГ ДАРГА / /

УЗҮҮЛЭЛТ ГАРГАСАН:
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАСГИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН

"Аймгийн аварга фермер шалгаруулах
журам"-ын ... хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА ФЕРМЕРЭЭР ТОДОРХОЙЛЖ БАЙГАА
СҮМҮН ГАХАЙ, ШУВУУНЫ АЖ АХУИ ЭРХЛЭГЧ
... -НЫ АЖЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

..... оны сарын өдөр

Үзүүлэлт	Онууд		
	... он	... он	... он
Нэг. Гахайчны ажлын үзүүлэлт			
1. Үржүүлж байгаа гахайн үүлдэр			
2. Оны эхэнд байгаа нийт гахайны тоо			
а/ үндсэн мэгжийн тоо			
б/ үржилд ашиглаж бодонгийн тоо			
в/ бойжуулсан нийт тороин тоо			
г/ нэг мэжнээс бойжуулсан торои			
3.Үйлдвэрлэсэн нийт гахайн мах /тонн/			
4.Маханд борлуулсан нэг гахайн дундаж амьдын жин /кг/			
5. Үржилд худалдсан шалгалтын мэжний тоо			
6.Оны эцэст тоологдсон нийт гахай			
Үүнээс: үндсэн мэгжийн тоо			
7. Цем сүргийн гахайны тоо			
8. Жилд шаардагдах тэжээлийн нийт хэмжээ /тонн/			
а/ өөрийн хүчээр үйлдвэрлэсэн /тонн/			
б/ худалдан авсан тэжээл /тонн/			
9. Жилийн борлуулалтын нийт орлого (мян.төг)			
10. Жилд олсон цэвэр ашиг (мян.төг)			
11. Оруулсан хөрөнгө оруулалт (мян.төг)			
12. Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалд төлсөн шимтгэл (мян.төг).			
Хоёр. Шувуучны ажлын үзүүлэлт			
Үзүүлэлт	онууд		
	.. он	.. он	.. он
1. Үржүүлж байгаа шувууны үүлдэр			
2. Оны эхэнд байгаа нийт шувууны тоо			
Үүнээс: өндөглөгч шувууны тоо			
3. Нийт үйлдвэрлэсэн өндөг (мян.ширхэг)			
Үүнээс: борлуулсан өндөг (мян. ширхэг)			
4 Бойжуулсан дэгдээхэй			

5. Үржилд худалдсан шувуу		
6. Үйлдвэрлэсэн мах (кг)		
7. Эх сүргийн шувууны тоо		
8. Жилд шаардагдах тэжээлийн нийт хэмжээ (тн)		
Үүнээс: вэрийн хүчээр бэлтгэж, үйлдвэрлэсэн (тн)		
- худалдан авсан тэжээл (тн)		
9. Оны эцэст байгаа нийт шувуу		
Үүнээс: өндөглөгч шувууны тоо		
10. Оруулсан хөрөнгө оруулалт (мян.төг)		
11. Жилийн борлуулалтын нийт орлого (мян.төг)		
12. Жилд олсон цэвэр ашиг (мян.төг)		
13. Нэг ажилчны дундаж цалин (мян.төг)		
14. Эрүүл мэнд, нийгмийн даатгалд төлсөн шимтгэл (мян.төг)		

Тайлбар: Үзүүлэлтийг сумын Засаг дарлын Тамгын газар шалгаж баталгаажуулна.

ХЯНАСАН:

СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА /

/

ҮЗҮҮЛЭЛТ ГАРГАСАН:

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ТАСГИЙН МЭРГЭЖИЛТЭН

—oo—

Аймгийн Засаг даргын 2023 оны 04
дугаар сарын 01-ны өдрийн 16 дугаар
захирамжийн гуравдугаар хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА СААЛЬЧИН

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1. Мал аж ахуйн уламжлалт арга ажиллагааг эзэмшиж, түүнийг боловсронгуй болгох, үйлдвэрлэлд тогтвортой, үр бүтээлтэй ажиллаж, малаа саалинд хамруулж, хамгийн их сүү саан боловсруулж байгаа саальчны хүн амын хүнсний хангамжийг нэмэгдүүлэхэд оруулж байгаа хувь нэмрийг үнэлж урамшуулахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад журмын зорилго оршино.

2. Энэхүү журмын шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийг хангасан саальчдын сүүлийн 2 жилийн ажлын үзүүлэлтийг нь үндэслэн 3 хүртэлх саальчинг "Аймгийн аварга саальчин"-аар шалгаруулна.

3. "Аймгийн аварга саальчин" шалгаруулан шагнах асуудлыг аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагын саналыг үндэслэн аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ.

Хоёр. Шагналд тодорхойлоход тавигдах шаардлага:

Аймгийн аварга саальчинаар тодорхойлогдож байгаа саальчин дараах шаардлагыг хангасан байна.

2.1.Оны эхний хээлтэгч тутмаас бойжуулсан тел нь улсын дунджаас доошгүй байх.

2.2. Сүрэгт эзлэх хээлтэгч бөг малд 45, бод малд 30-аас доошгүй хувь байх.

2.3. Төллөсөн хээлтэгчийн 85 хувийг саалинд хамруулж, нийт саасан сүүний хэмжээ жил дараалан ессөн байх.

2.4. Нэг малаас авч байгаа ашиг шим нь тухайн орон нутагт үржүүлж байгаа үүлдэр, омгийн малын ашиг шимиин дундаж үзүүлэлтээс дээгүүр байх.

2.5. Үржилд ашиглаж байгаа цем сүргийн мал нь бүртгэл мэдээллийн санд хамрагдсан байна.

2.6. Мал сүргээ эрүүл байлгах, урьдчилан сэргийлэх үзлэг арга хэмжээнд өөрийн санаачилгаар оролцдог байх.

2.7. Иргэн, байгууллагын аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулан бүтээгдэхүүнээ зах зээлд борлуулдаг байх.

2.8. Аймаг, орон нутгаас зохион байгуулсан үзэстгалэн худалдаанд өөрийн хийсэн бүтээгдэхүүнээр тогтмол оролцдог байх.

2.9. Хонин толгойд шилжүүлснээр нэг малд 3 кг-аас доошгүй өвстэй тэнцэхүйц хадлан, гар тэжээл, дарш, үйлдвэрийн гаралтай тэжээлийг бэлтгэж нөөцөлсөн байх.

2.10. Өөрийн эзэмшилийн өвөлжее, хаваржаагаа үлгэр жишээ тохижуулсан, худаг эсвэл юст цэгтэй байх. Шинээр худаг гаргасан бол тодорхойлолтод тусгасан байх.

2.11. Татварын тухай хуулийн дэгүү татвар хураамжийг тогтмол телсөн байх.

2.12. Малчин өрхийн гишүүд нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалд бүрэн хамрагдаж шимтэл телсөн байх.

2.13. Мал сүргээ индексжуулсэн даатгалд хамруулсан байх.

2.14. Гэмт хэрэг, зөрчлийн холбогдолгүй байх.

2.15. Аймгийн аварга саальчинд фермерийн аж ахуйн саальчныг хамааруулахгүй.

Гурав. Аварга саальчнаар тодорхойлох, шалгаруулах:

3.1. Сүүлийн 3-аас доошгүй жил (энэ шалгуурыг журам хэрэгжсэн эхний 3 жилд мөрдөнө) сумын аварга саальчин болсноос хойш 2-оос доошгүй жил амжилттай ажиллаж байгаа саальчинг сүүлийн 2 жилийн ажлын үзүүлэлтээр дүгнэж, журмын шалгуур үзүүлэлтийг хамгийн өндөр хангасан нэг саальчныг "Аймгийн аварга саальчин"-аар шагнуулахаар тодорхойлно.

3.2. Аймгийн аварга саальчнаар шалгаруулахаар тодорхойлоходоо дараах бичиг баримтыг бүрдүүлсэн байна:

а. Саальчны товч анкет (энэхүү журмын нэгдүгээр хавсралтын дагуу);

б. Ажлын үзүүлэлт (энэхүү журмын хоёрдугаар хавсралтын дагуу);

в. Саальчны ажил байдлын тодорхойлолт;

г. Багийн иргэдийн Нийтийн Хурлын тэмдэглэл, тогтоол;

д. Сумын Засаг даргын зөвлөлийн хурлын шийдвэр;

е. Холбогдох байгууллага, хүмүүсийн гаргасан баталгаа;

ё. Малчны ажлыг газар дээр нь шалгасан сумын Засаг даргын Тамгын газрын дүгнэлт (фото зураг, видео бичлэгийн хамт);

3.3. Тодорхойлолтод энэ журмын 2-т заасан шалгуур үзүүлэлтийг дараах байгууллага, албан тушаалтан баталгаажуулж, баримтаар нотолсон байна.

а. Багийн Засаг дарга 2.9, 2.10-т заасан үзүүлэлт;

б. Сумын Засаг даргын Тамгын газар 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9-т заасан үзүүлэлт;

в. Сумын татвар, нийгмийн даатгалын улсын байцаагч нар 2.11, 2.12-т заасан үзүүлэлт;

г. Тухайн даатгалын байгууллага 2.13-д заасан үзүүлэлт;

д. Цагдаагийн хэсгийн төлөөлөгч 2.14-д заасан үзүүлэлт (тодорхойлолт);

3.4. Журмын 3.3-т заасан шалгуур үзүүлэлтийн нотлох баримт, баталгаажуулалтыг хуурамчаар үйлдсэн албан тушаалтанд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага тооцно.

3.5. Сумын Засаг даргын Тамгын газар саальчдыг ажлын үзүүлэлтээр нь эрэмбэлэн сумын Засаг даргын зөвлөл хэлэлцэн шийдвэрлэж, хамгийн өндөр үзүүлэлттэй 1 хүртэлх малчны материалыг жил бүрийн 01 дүгээр сарын 10-ны дотор аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллагад ирүүлсэн байна.

3.6. Аймгийн хөдөө аж ахуйн асуудал хариуцсан байгууллага сумдаас ирсэн малчдын материалыг нэг бүрчлэн хянаж, энэхүү журамд тавигдсан шаардлага шалгуур үзүүлэлтийг хангасан саальчдын материалыг ажлын үзүүлэлтээр эрэмбэлэн 14 хоногт багтаан Засаг даргын зөвлөлөөр хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлнэ.

Дөрөв. Шагнал:

4.1. Аймгийн аварга саальчин тус бүрийг 400,0 (дөрвөн зуун мянга)-аас доошгүй төгрөгөөр шагнах бөгөөд энэ дунд цолны үнэмлэх, тууз, энгэрийн тэмдэг, бэлэг дурсгал зэрэг дагалдах зүйл багтсан байна.

4.2. Шагналыг билгийн тооллын хаврын таргуун сарын шинийн нэгний өмнө гардуулна.

Аймгийн аварга саальчин" шалгаруулах
журам"-ын... хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА СААЛЬЧНААР ТОДОРХОЙЛЖ
БАЙГАА ХҮНИЙ ТОВЧ АНКЕТ

Цээж зураг /6x4/-
хэмжээтэй

..... оны сарын өдөр

1.	Сум, багийн нэр	
2.	Ургийн овог	
3.	Эцэг /эх/-ийн нэр	
4.	Нэр	
5.	Төрсөн он, нас, хүйс	
6.	Боловсрол	
7.	Ам булийн гишүүдийн тоо	
8.	Улсад ажилласан жил	
9.	Үүнээс: Саальчнаар ажилласан жил	
10.	Төр, засгаас авсан шагнал, огноо	
11.	Сумын аварга саальчнаар шалгарсан он, үнэмлэхийн дугаар	

"Аймгийн аварга саальчин"
шалгаруулах журам"-ын 03. хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА СААЛЬЧИНД ТОДОРХОЙЛЖ БАЙГАА
СҮМЫН СААЛЬЧИН -НЫ АЖЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

..... оны сарын өдөр

Үзүүлэлт	Малын төрөл (доошгүй)	Онууд	
	байх үзүүлэлт	он	.. он
Нэг. Малын төрөл, тоо			
Малын үүлдээр омог			
1. Оны эхний мал бодод шилжүүлснээр	Бүгд		
2. Оны эхний мал	Бүгд		
Үүнээс:			
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
3. Хээлтэгч	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ингэ		
	Гүү		
	Үнээ		
	Эм хонь		
	Эм ямаа		
4. Бойжуулсан төл	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ботго		
	Унага		
	Тугал		
	Хурга		
	Ишиг		
5. Зүй бусаар хорогдсон мал	Бүгд		
Үүнээс:			
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
6. Орлогод авсан мал	Бүгд		
үүнээс			
	Ингэ		
	Гүү		
	Үнээ		
	Эм хонь		
	Эм ямаа		
7. Оны эцэст байгаа хээлтэгч	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ингэ		
	Гүү		

"Аймгийн аварга саальчин"
шалгаруулах журам"-ын ..Од.. хавсралт

АЙМГИЙН АВАРГА СААЛЬЧИНД ТОДОРХОЙЛЖ БАЙГАА
СҮМЫН СААЛЬЧИН -НЫ АЖЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТ

..... оны сарын ... ёдэр

1 ПОА0042

Үзүүлэлт	Малын төрөл (доошгүй)	Онууд	
		байх үзүүлэлт	он
Нэг. Малын төрөл, тоо			
Малын үүлдээр омог			
1. Оны эхний мал бодод шилжүүлснээр	Бүгд		
2. Оны эхний мал	Бүгд		
Үүнээс:			
	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
3. Хээлтэгч	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ингэ		
	Гүү		
	Үнээ		
	Эм хонь		
	Эм ямаа		
4. Бойжуулсан төл	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ботго		
	Унага		
	Тугал		
	Хурга		
	Ишиг		
5. Зүй бусаар хорогдсон мал	Бүгд		

Үүнээс:	Тэмээ		
	Адуу		
	Үхэр		
	Хонь		
	Ямаа		
6. Орлогод авсан мал	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ингэ		
	Гүү		
	Үнээ		
	Эм хонь		
	Эм ямаа		
7. Оны эцэст байгаа хээлтэгч	Бүгд		
Үүнээс:			
	Ингэ		
	Гүү		